6. Машини на състоянията- Резюме

Машината на състоянията (МС) описва поведението на система чрез множество състояния и преходи между тях, предизвикани от действия или събития. Две ключови концепции: Състояния (States); Действия (Actions)

Начини за описание на машини на състоянието (state machines): 1/графично;

2/като наредени 4-ки: изброяване; използване предикати

3/ чрез специфична нотация

- pre- & post-условия
- вход (input), изход (output), изключения (exceptions)

Всяка софтуерна система може да се разглежда като МС

МС е прост математически модел - Представянето на сложните машини с по-прости (абстрактни) машини, използвайки опред. техники: нотация, абстракция, модуляризация: композиция/ декомп.

Не **съществува единен (общ) модел** за описание с МС в КН / СИ Разл.нивото на точност/абстракция

МС разглежда само тези детайли, които са моделирани.

Машина на състоянието (МС) е наредена четворка (S, A, I, d), където M = (S, I, A, d):

Състояния (S) - множество от възм. състояния (крайно/ безкрайно)

Начални състояния (I) $I \subseteq S$ (I е подмножество на S) - множество от начални състояния (крайно)

Действия (**A**) - множество от действия (крайно/ безкрайно) — "азбука на М"; действита: "*събития*", "*преходи*", "*етикети*"

Релация на преходите (d) d $\subseteq$ **S x A x S** - Стъпка в M: всяка тройка (s,a,s') в d на M ;

Изпълнителен фрагмент е крайна или безкрайна последователност на редуващи се състояние и действие е $\langle s0$, a1, s1, a2, s3, ..., $\rangle$, така че за всеки индекс i, тройката (si, ai+1, si+1) е стъпка на МС.

Изпълнение (execution) е изпълнителен фрагмент, започващ с начално състояние s0 на машината М.

Крайно изпълнение - крайно състояние на М;

Състоянието е достижимо, ако е крайно състояние при някое крайно изпълнение;

Ако S е крайно множество, то M е крайна машина на състоянието.

I и/или A могат да са безкрайни множества

Преход (стъпка): Ако (s1, a, s2) е в d, то тогава съществува отбелязана **стрелка** от s1 до s2 с **етикет а.**

Стъпка в М: всяка тройка (s,a,s') в d на М

Недетерминизъм - едно действие може да причини **непредсказуеми алтернативни преходи** от едно и също състояние в разл.състояния:

d е **релация** d: $S \times A \leftrightarrow S$ - недетерминистична MC

 $d \in \phi$ ункция $d: S \times A \to S$ - детерминистична MC

Event-based пътека (trace, action-based)- последователност от действия

State-based пътека - последователност от състояния на изпълнение или последователност $\langle s_i \rangle$ за всяко начално състояние $s_i \in I$

Поведението Веh(M) е множеството от всички пътеки на M.

Префиксът на дадена последователност е всяка начална част на тази последователност, включително и празната.

Prefix-closed (префикс-затворен) означава, че дадено множество от поведение удовлетворява следните свойства:

- -Празната пътека (∅, означаваща липса на събития или действия) принадлежи на множеството Beh(M).
- -Ако дадена пътека принадлежи на Beh(M), то всеки неин префикс (начален сегмент от пътеката) също принадлежи на Beh(M).
- -Ако множество Beh(M) отговаря на свойството "**prefix-closed** всяка част от дад. пътека също е валидна като отделно поведение в с-мата

Пр: Ако поведението е π =(s1,a1,s2,a2,s3), тогава префиксите му са:

- () (празната последователност),
- (s1),
- (s1,a1,s2),
- (s1,a1,s2,a2,s3)

Безкрайни машини на състоянието - Машините на състоянието може да нямат краен брой състояния т.е. са безкрайни

SimpleCounter = $(\{S\}, \{S_0\}, \{inc\}, \{(s, a, s'): S \times \{inc\} \times S \mid s' = s + 1\})$

Интерфейс на системата - наблюдаемо поведение на взаимодействието на системата със средата

Машината работи в околна среда като може или да наблюдава събитията или самата тя да предизвиква събитие.

Съществува два вида взаимодействия между средата и системата: входни и изходни действия.

Абстракция: Предствяме само някое/част от поведението на системата; Решението, какво да бъде обект на абстракция зависи от различни фактори; Външни и вътрешни действия.

Неочаквани действия - Действие, което не може да се случи, не е част от интерфейса или е, но не се реализира преход.